

Kuukausi- raportti

TAMMIKUU 2023

Sisällysluettelo

Yhteenveto	2
Kansainvälinen talous.....	5
Ulkomaankauppa	8
Yksityiset kulutusmenot	11
Investoinnit.....	14
Kokonais- ja teollisuustuotanto	17
Työllisyys.....	21
Hinnat ja kustannukset.....	24
Julkinen talous.....	27
Yhteenveto talousennusteista	30

Ennusteryhmä

Päivi Puonti, ennustepäällikkö

🐦 @PaiviPuonti

Birgitta Berg-Andersson, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

Ville Kaitila, tutkija

🐦 @VilleKaitila

Sakari Lähdemäki, tutkija

🐦 @lahdems

Suhdannenäkymät tammikuussa 2023

> Vientimarkkinoilla heikentymistä

> Kiina lopetti kerralla drakoniaaliset koronasulkunsa

> Tehdasteollisuuden tuotanto kääntynyt laskuun

> Metalliteollisuuden tilausten määrä kasvussa

> Tavaraviennin määrä laskussa – kokonaistyöllisyys parantunut

Vientimarkkinoiden kasvunäkymät heikentyneet

OECD:n julkaisema, eri maiden bkt-kasvua kuusi kuukautta ennakoiava CL-indikaattori Suomen tavaravientipainoilla oli edelleen marraskuussa laskussa. Indikaattorin prosenttimuutos edellisestä kuukaudesta lähti uudelleen kasvuun. Indikaattori on nyt tämän vuosisadan kolmanneksi heikoimmalla tasollaan. Finanssikriisissä ja covid-19-pandemiassa se oli vielä selvästi nykyistä alempana.

Kiina on pitkälti lopettanut radikaalit koronasulkutoimensa. Tämä on johtanut covid-19-viruksen nopeaan leviämiseen väestön keskuudessa. Talouden näkökulmasta tämä johtaa tuotanto- ja kysyntähäiriöihin talvikuukausina. Mutta kun sairasaallot ovat menneet ohitse, tuotanto ja mm. raaka-aineiden kysyntä palaavat normaalimmiksi.

Tehdasteollisuus pienessä laskussa

Tehdasteollisuuden tuotannon määrä oli elo-lokakuussa 2,8 prosenttia vuoden takaista korkeampi. Kasvu on ollut erityisen vahvaa metallien jalostuksessa (18 %) sekä vaatteiden valmistuksessa (16 %), muiden koneiden ja laitteiden valmistuksessa (13 %) ja niiden korjauksessa, huollossa ja asennuksessa (12 %). Sen sijaan elintarvikkeiden, tekstiilien sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto on vähentynyt.

Kausitasoitettuna tehdasteollisuuden tuotannon määrä on kuitenkin kääntynyt laskuun. Kolmen kuukauden tuotantohuippu ajoittui huhti-kesäkuuhun. Elo-lokakuussa määrä oli 0,4 prosenttia alempi kuin touko-heinäkuussa. Ilman sähkö- ja elektroniikkateollisuutta laskua oli jopa kaksi prosenttia. Erityisesti väheni kulkuneuvojen valmistus, kun Uudessakaupungissa on tulossa automallin vaihto. Laskussa olivat myös elintarviketeollisuus, tekstiilien valmistus, kemianteollisuus, muut ei-metalliset mineraalituotteet sekä sahatavaran tuotanto.

Positiiviselta puolelta todettakoon, että tehdasteollisuuden tilausten määrä näyttää kääntyneen pieneen nousuun aiemman jyrkän laskun jälkeen. Nousu on lähinnä metalliteollisuuden ansiota.

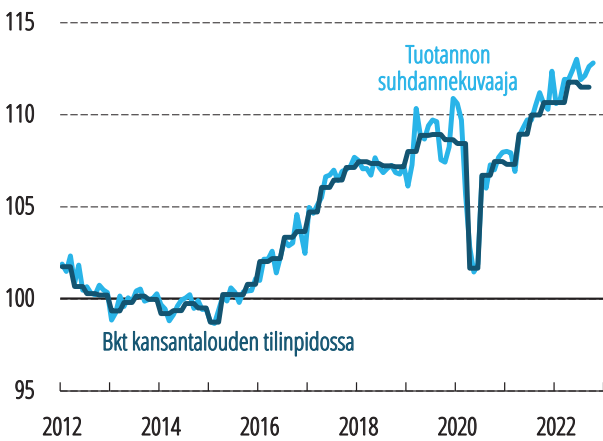
Tavaraviennin määrä edelleen laskussa

Tavaraviennin määrä oli elo-lokakuussa 5,1 prosenttia alempi kuin vuotta aiemmin ja kausitasoitettuna 2,2 prosenttia alempi kuin edellisen kolmen kuukauden aikana. Jälkimmäinen lasku kertyi erityisesti kemiallisista tuotteista, kumi- ja muovituotteista, muista ei-metallisista mineraalituotteista, juomista, vaatteista sekä kulkuneuvoista. Sen sijaan kasvua oli sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotteissa, metallituotteissa ja perusmetalleissa sekä kemiallisessa metsäteollisuudessa.

Työllisyystilanne parani edelleen marraskuussa

Työllisyysasteen trendi vahvistui marraskuussa jo 74,7 prosenttiin. Se on noussut vuodessa 1,7 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste aleni 6,7 prosenttiin. Vuosi sitten se oli 7,0 prosenttia. Tehtyjen työtuntien määrä oli syysmarraskuussa 1,6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

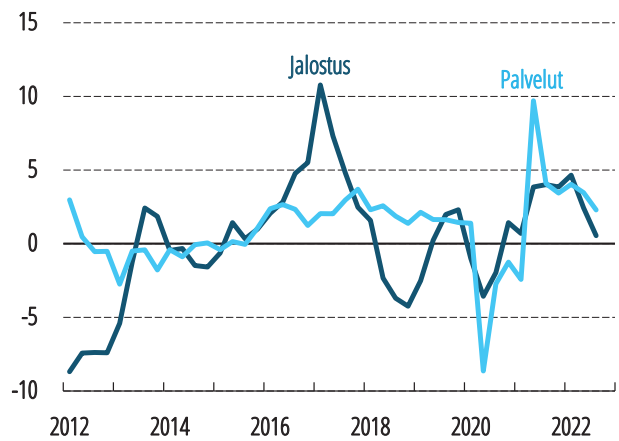

Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyi eri tahtia kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Poliittisia ja taloudellisia riskejä...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. hintojen nousu, maailmankaupan ja -talouskasvun hidastuminen, Venäjän ja Ukrainan välinen sota, Kiinan kiinteistöala ja koronasulkujen purkaminen, välituotteiden toimitusvaikeudet, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta sekä velkaantuminen laajemminkin niin kehittyneillä kuin kehittyvilläkin markkinoilla.

Arvonlisäys (vuosimuutos, %)

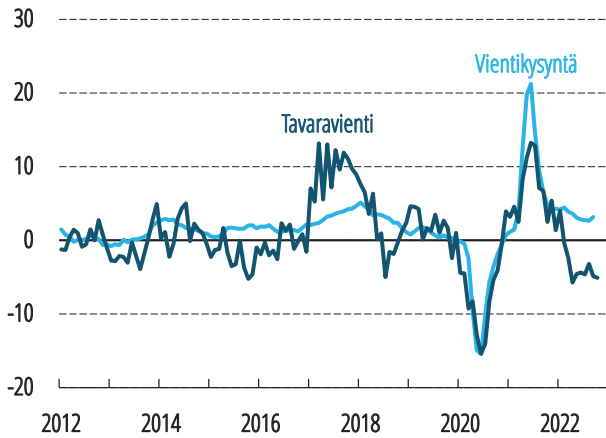
Kansantalouden tilinpito. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2022 Huhti	2022 Touko	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	2022 Joulu
Kuluttajahinnat¹⁾	5,7	7,0	7,8	7,8	7,6	8,1	8,3	9,1	
Suhdannekuvaaja^{1) 2)}	2,6	3,0	3,1	1,7	1,4	1,1	1,5		
12 kk euribor-korko³⁾	0,013	0,287	0,852	0,992	1,249	2,233	2,629	2,828	3,018
Työllisyysasteen trendi	73,6	73,7	73,7	73,7	73,8	74,1	74,4	74,7	
Työttömyysasteen trendi	6,4	6,5	6,8	7,0	7,1	7,0	6,8	6,7	

¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu. ³⁾ Päivähavaintojen keskiarvo. Lähteet: Tilastokeskus, EKP, Etlan tietokanta.

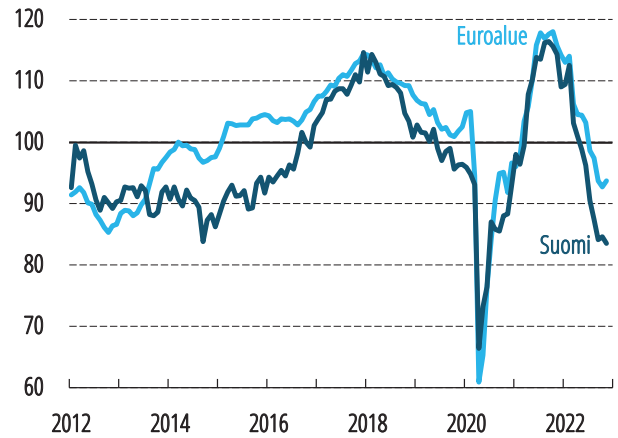
Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Tavaraviennin määrä sekä 41 maan teollisuustuotanto Suomen liukuvin tavaravientipainoin.

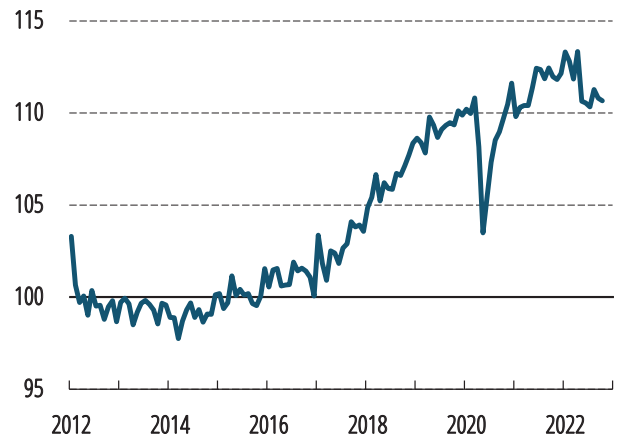
Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, Etlan laskelmat.

Talouden luottamusindikaattori

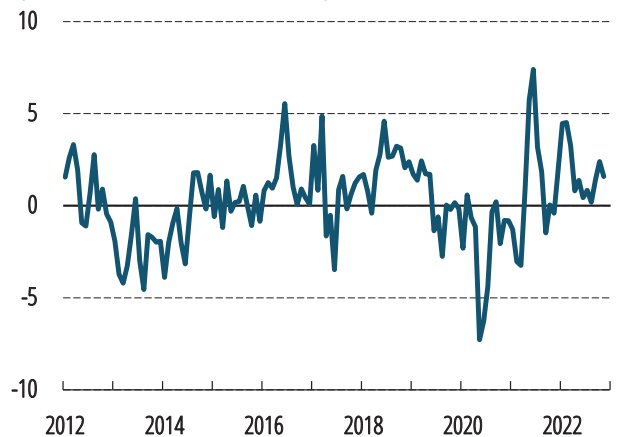
Lähteet: Euroopan komissio, Macrobond.

Reaalinen palkkasumma, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Ennuste (%-muutos)

	2022	2023
Bkt	2,0	-0,1
Tuonti	5,1	2,5
Vienti	0,8	4,6
Investoinnit	3,1	0,8
Kulutus	2,2	-0,1
Teollisuustuotanto	3,8	1,5
Työttömyysaste, %	6,7	6,8
Inflaatio, %	6,8	3,8
Euribor 12 kk, %	1,0	2,4

Lähde: Suhdanne, Syksy 2022 (19.9.2022).

Rahapolitiikka on kiristynyt merkittävästi

> EKP nosti ohjauskorkoa 0,5 prosenttiyksikköä

> Länsimaiden talouskasvu jatkunut vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä

> Yhdysvalloissa teollisuustuotanto kasvoi marraskuussa vuoden takaisesta

Talouskasvu jatkui euroalueella

Euroalueen bkt kasvoi kolmannella neljänneksellä 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 2,3 prosenttia vuoden takaisesta. Euroalue ei ollut vielä taantumassa, koska euroalueen talous on kasvanut kaikilla kolmella neljänneksellä vuonna 2022. Yhdysvaltojen talous kasvoi jälleen edellisestä neljänneksestä ja 1,9 prosenttia vuoden takaisesta. Yhdysvaltojen talous supistui vuoden 2022 alkupuoliskolla.

Euroalueen näkymät kohtuulliset

Euroalueen yritysten luottamusindikaattorit ovat olleet laskussa mutta edelleenkin ne eivät viittaa talouden nopeaan romahtamiseen. Marraskuussa luottamuksen heikentyminen hidastui. Kuluttajien luottamus on kuitenkin euroalueella poikkeuksellisen heikkoa.

Euroalueella teollisuustuotannon volyyymi on viime kuukausina kasvanut vuoden takaisesta, mikä on ristiriidassa teollisuuden luottamusindikaattorin laskun kanssa. Marraskuussa Yhdysvaltojen tehdasteollisuuden tuotanto supistui hieman edellisestä kuukaudesta mutta kasvoi edelleen vuoden takaisesta.

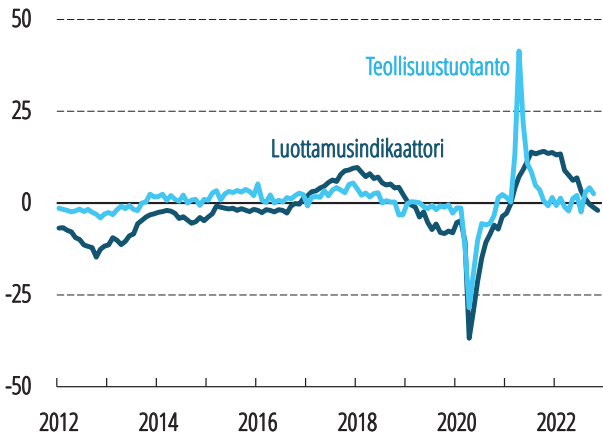
EKP nosti ohjauskorkoaan merkittävästi

Euroalueen kuluttajahintainflaatio oli marraskuussa 10 prosenttia. Pohjainflaatio (eli pl. volatiilit elintarvikkeet ja energia) jatkoi kiihtymistään ja oli 6,6 prosenttia. Energianhintojen kasvu taas laski marraskuussa selvästi edellisistä kuukausista ollen edelleen poikkeuksellisen nopeaa.

FED nosti ohjauskorkoaan joulukuun puolivälissä, ja se on nyt 4,25–4,50 prosenttia. Myös EKP nosti ohjauskorkoaan 0,5 prosenttiyksikköä joulukuussa. Euroalueen ohjauskorko on nyt 2,5 prosenttia. EKP:ltä odotetaan edelleen koronostoja alkuvuonna.

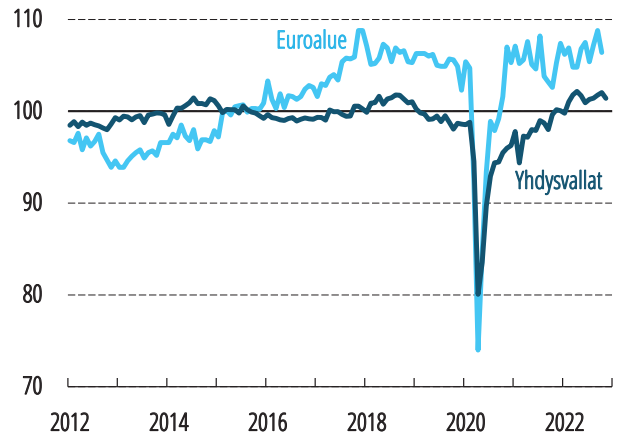
Tämän seurauksena 3 kuukauden euribor on noussut jo lähelle 2,2 prosenttia ja vuoden euribor 3,3 prosenttiin. Myös valtion lainojen korot olivat jälleen noussussa joulukuussa. Vuonna 2022 Suomen valtion 10 vuoden joukkokirjalainojen korot olivat keskimäärin 1,8 prosenttiyksikkö suuremmat kuin 2021. Joulukuussa euro jatkoi vahvistumistaan dollariin nähden.

Teollisuuden luottamusindikaattori ja tuotanto (vuosimuutos, %) euroalueella

Lähteet: Eurostat, Macrobond.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: OECD, Macrobond.

Tehdasteollisuuden tuotanto (vuosimuutokset, %)

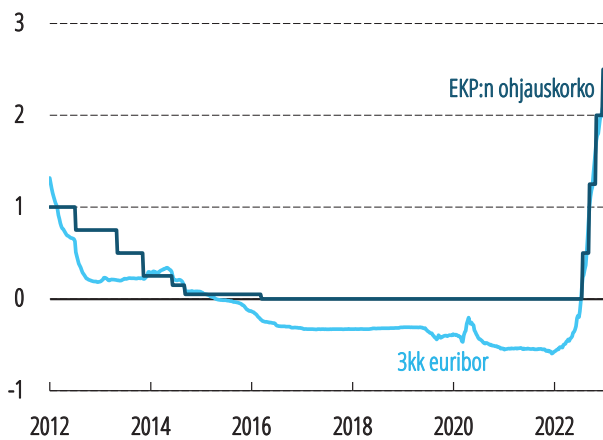
	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	2022 Joulu
Euroalue	2,8	-2,6	3,3	5,4	3,7		
Yhdysvallat	3,1	2,3	2,7	3,8	2,4	1,2	
Japani	-2,7	-1,2	4,3	9,3			
OECD	2,5	1,7	3,3				

Euroalueen inflaatio ja rahamarkkinakorot

	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	2022 Joulu	Ennuste (syksy 2022) 2022	Ennuste (syksy 2022) 2023
Euroalueen kuluttajahintainflaatio, % ed. vuodesta									
Kokonaisindeksi	8,6	8,9	9,1	10,0	10,7	10,0		6,8	3,8
Pohjainflaatio¹⁾	4,6	5,1	5,5	6,0	6,4	6,6			
Energia	42,0	39,6	38,6	40,7	41,5	34,9			
Palvelut	3,4	3,7	3,8	4,3	4,3	4,2			
Rahamarkkinakorot, %, kuukauden keskiarvo									
EKP ohjaukorko	0,00	0,07	0,50	0,94	1,25	1,97	2,18		
Euribor, 3 kk	-0,24	0,04	0,39	1,01	1,43	1,83	2,06		
Euribor, 12 kk	0,85	0,99	1,25	2,23	2,63	2,83	3,02		
Yhdysvallat (Libor), 3 kk	1,97	2,61	2,95	3,45	4,14	4,65	4,74		
Ruotsi (Stibor), 3 kk	0,66	1,14	1,35	1,66	1,81	2,28	2,56		
Japani (Tibor), 3 kk	0,07	0,07	0,06	0,06	0,05	0,05	0,06		

¹⁾ Eli pl. energia ja jalostamattomat elintarvikkeet. Lähteet: OECD, Eurostat, ECB, European Money Markets Institute (EMMI), Intercontinental Exchange (ICE), Japanese Bankers Association, Swedish Financial Benchmark Facility, Macrobond.

EKP:n ohjauskorko ja 3kk euribor (%)

Lähteet: ECB, EMMI, Macrobond.

Valtion 10 vuoden joukkovelkakirjojen tuotto (%)

Lähteet: Macrobond Financial AB, Macrobond.

Valtion lainojen korot, pörssi- ja valuuttakurssit

Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	2022 Jolu	2021 ka	2022 ka
Suomi	2,1	1,7	1,6	2,4	2,9	2,7	2,7	-0,1	1,7
Saksa	1,5	1,1	1,1	1,8	2,2	2,1	2,1	-0,3	1,2
Italia	3,5	3,2	3,3	4,1	4,5	4,1	4,1	0,8	3,1
Ruotsi	1,8	1,4	1,5	2,0	2,2	2,0	1,9	0,3	1,5
Yhdysvallat	3,1	2,9	2,9	3,5	4,0	3,9	3,6	1,4	3,0

Pörssi-indeksejä, 2010/1 = 100	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	2022 Jouluku	% , 1 kk	% , 12 kk
Euroalue, STOXX 50	122,7	120,5	126,6	118,6	118,5	131,4	132,8	1,1	-7,8
Suomi, OMX	161,7	158,8	165,6	156,2	155,2	164,3	166,7	1,4	-12,9
Yhdysvallat, S&P 500	347,0	348,1	370,1	342,7	331,6	348,7	348,2	-0,1	-16,3
Ruotsi, OMX	255,8	254,2	263,0	241,5	238,3	259,9	262,0	0,8	-20,5
Japani, Nikkei 225	252,9	253,1	265,9	257,2	253,1	261,7	255,3	-2,5	-4,6

Valuuttakurssit	2022 Loka	2022 Marras	2022 Jouluku	% , 12 kk	2022 Loka	2022 Marras	2022 Jouluku	% , 12 kk	
USD / EUR	0,98	1,02	1,06	-10,6	PLN / EUR	4,80	4,70	4,68	1,5
GBP / EUR	0,87	0,87	0,87	2,5	JPY / EUR	144,73	145,12	142,82	10,9
SEK / EUR	10,95	10,88	10,99	8,3	CNY / EUR	7,07	7,32	7,39	2,6
CHF / EUR	0,98	0,98	0,99	-6,5	RUB / EUR ¹⁾				

¹⁾ EKP ei tällä hetkellä julkaise Venäjän ruplan kurssia. Lähteet: STOXX, Nasdaq OMX Nordic, S&P Global, Nikkei inc., U.S. Department of Treasury, Macrobond Financial AB, ECB, Macrobond.

Kemianteollisuuden syöksylasku pudotti koko tavaraviennin määrää tuntuvasti lokakuussa

> Moottoriajoneuvojen ja puutavaran vienti väheni niin ikään merkittävästi

> Sähkö- ja elektroniikka-tuotteiden vienti on vahvassa kasvussa

> Paperiteollisuuden vienti pysyi edelliskuukauden lukemissa

Tavaratuonti lisääntyi tammi-syyskuussa odotettua enemmän

Tavaraviennin määrä kasvoi vuoden 2022 tammi-syyskuussa 1,2 prosenttia vuoden takaisesta kansantalouden tilinpidon joulukuun puolivälissä korjattujen tilastojen mukaan. Marraskuun julkistuksen kasvuluku oli 0,7 prosenttia. Kolmannella neljänneksellä tavaraviennin määrä jäi 0,7 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi (aikaisempi luku oli -0,8 prosenttia). Kausitasoitettuna kasvua kertyi 1,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä (oli aiemmin 2 prosenttia). Tullin päivitettyjen tilastojen mukaan tavaraviennin määrä supistui tammi-syyskuussa 3,9 prosenttia edellisvuodesta (aiempi luku oli -5,2 prosenttia), kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä.

Tavaratuonnin määrä lisääntyi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä 5,1 prosenttia ja tammi-syyskuussa 9 prosenttia vuoden takaisesta kansantalouden tilinpidon joulukuussa julkaistujen tietojen mukaan. Tavaratuonnin määrä las-ki kolmannella neljänneksellä kausitasoitettuna 2,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä (2015=100), saadaan että tavaratuonnin määrä nousi tammi-syyskuussa vain 3,5 prosenttia viimevuotisesta.

Etlä arvioi syyskuussa, että tavaratuonnin määrä nousee 2,8 prosenttia vuonna 2022 kansantalouden tilinpidon käsittein. Tuoreet kansantalouden tilinpidon luvut antavat kuitenkin osviittaa siitä, että kasvuluku onkin tätä isompi.

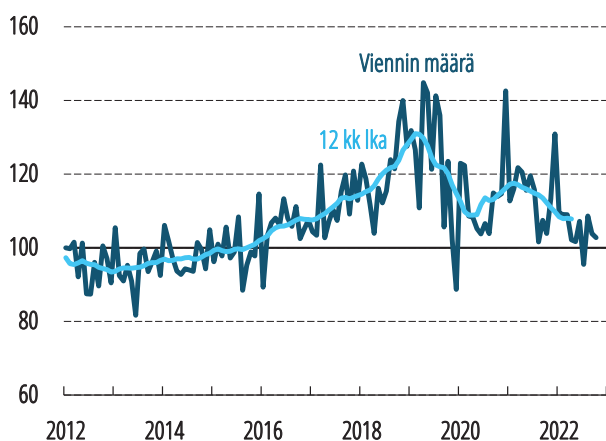
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden vientihinnat laskivat neljättä kuukautta peräkkäin

Tilastokeskuksen tuontihintaindeksin mukaan tavaroiden tuontihinnat olivat marraskuussa keskimäärin 19 prosenttia edellisvuotista korkeammat mutta pysyivät lokakuun tasolla. Ulkomailta tuodut energiatuotteet olivat 39 prosenttia vuoden takaista kalliimmat mutta halpenivat 2 prosenttia lokakuusta, toisin sanoen laskivat kolmatta kuukautta peräkkäin verrattuna edelliseen kuukauteen. Raaka-ainneiden tuontihinnat olivat edelleen 20 prosenttia viimevuotista korkeammat.

Vientituotteiden hinnat nousivat marraskuussa keskimäärin 18 prosenttia edellisvuodesta, mutta ne kuitenkin laskivat 2,4 prosenttia lokakuusta Tilastokeskuksen vientihintaindeksin mukaan. Sähkön vientihinta kääntyi marraskuussa uudestaan nousuun ja kohosi 41 prosenttia vuoden takaisesta ja 53 prosenttia edellisestä kuukaudesta. Paperiteollisuuden vientihinnat olivat edelleen 30 prosenttia edellisvuotista korkeammat. Kemikaalit ja kemialliset vientituotteet olivat 29 prosenttia vuoden takaista kalliimmat mutta halpenivat 4 prosenttia lokakuusta. Elintarvikkeiden vientituotteet kallistuivat 26 prosenttia vuoden 2021 marraskuusta. Vientiin menevät kumi- ja muovituotteet olivat vielä 16 prosenttia

vuoden takaista kalliimmat. Sähkö- ja elektroniikkatuotteiden vientihinnat olivat 12 prosenttia edellisvuotista korkeammat mutta kääntyivät 2 prosentin laskuun loka-kuusta. Metallien jalostuksen vientihinnat alenivat marraskuussa kuudetta kuukautta peräkkäin ja olivat enää 2

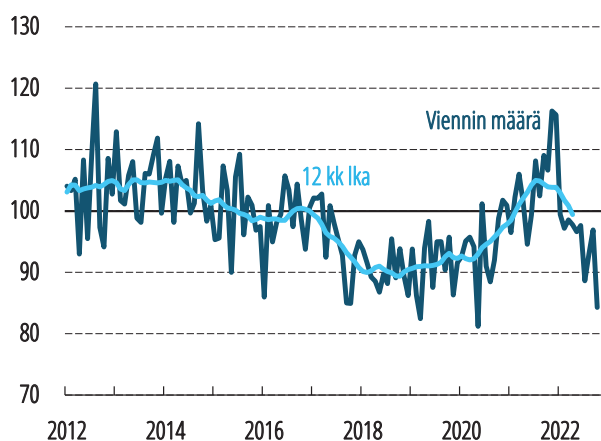
Metallien jalostuksen viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

prosenttia edellisvuotista korkeammat. Laskusta huolimatta alan vientihinnat ovat kuitenkin merkittävästi korkeammat kuin vuonna 2020. Myös puutavaraotteiden vientihinnat jatkoivat laskuaan.

Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden (ml. lääk.) viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

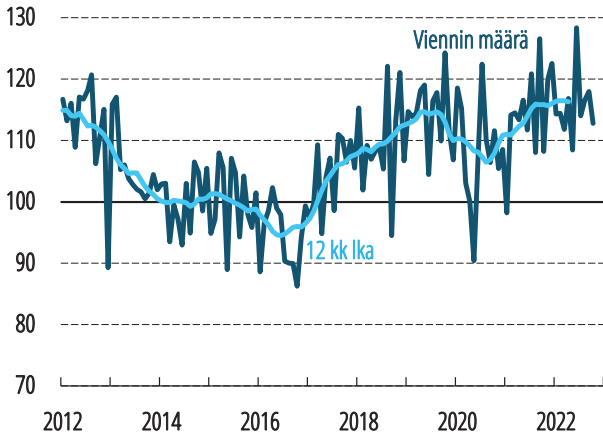
Ulkomaankauppa ja vaihtotase (vuosimuutokset, %, ja mrd. euroa)

	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2021 ³⁾	Ennuste (syksy 2022)	Ennuste (syksy 2023)
Tavaroiden vienti, %										
Määrä	-7,0	3,9	-10,0	-7,6		-2,2	-4,3	5,3	-0,1	1,1
Hinta⁴⁾	28,6	25,0	20,7	20,5	17,5	-2,1	26,2	13,2	27,5	0,6
Tavaroiden tuonti, %										
Määrä	-0,8	4,8	-9,9	-4,1		-4,4	2,7	7,4	2,8	-0,1
Hinta⁴⁾	32,4	33,1	28,0	21,2	18,5	-2,5	28,3	12,6	26,6	0,9
Vaihtotase, mrd. eur	-1,2	-0,7	0,1	-0,3			-11,5	1,1	-2,1	-0,7
Kauppataase, mrd. eur	-0,4	-0,4	0,4	0,0			-2,2	2,3	1,9	2,7

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä. ²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

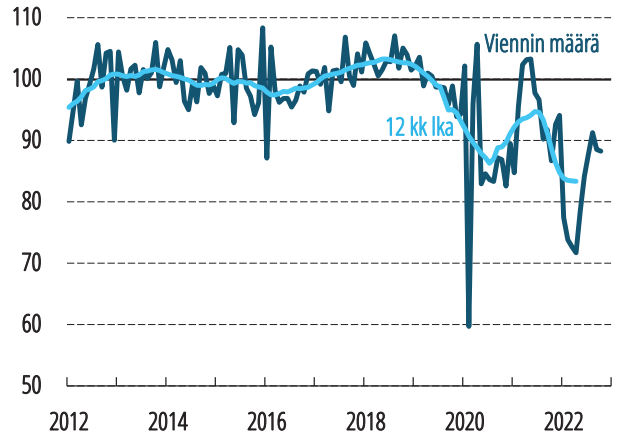
³⁾ Kansantalouden tilinpidossa. ⁴⁾ Indeksi 2015=100. Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Koneiden ja laitteiden viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Paperiteollisuuden viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Viennin määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	Arvo-osuus 2021 (%)	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	Kum. ¹⁾
Metallien jalostus (24)	14,4	-17,8	5,9	-3,3	-1,9	-7,6
Paperiteollisuus (17)	13,5	-8,8	0,9	-3,2	1,4	-14,5
Koneet ja laitteet (28)	13,0	-5,1	7,7	-6,7	4,3	1,9
Kemikaalit ja lääkä. (20, 21)	10,6	-18,3	-9,6	-10,6	-20,9	-7,5
Sähkölaitteet (27)	5,9	-10,0	22,2	26,0	18,1	11,6
Moottoriajoneuvot (29)	5,8	-44,2	36,9	-21,5	-39,0	-7,9

¹⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Viennin ja tuonnin määrä (vuosimuutos, %)

	2021 II	2021 III	2021 IV	2022 I	2022 II	2022 III	2021 I-IV	Ennuste (syksy 2022) 2022	Ennuste (syksy 2022) 2023
Vienti yhteensä	9,0	11,0	6,1	6,0	4,5	1,5	5,4	0,8	4,6
Tavarat	9,5	9,4	2,1	2,4	2,0	-0,7	5,3	-0,1	1,1
Palvelut	8,1	15,2	14,2	15,0	10,6	7,0	5,5	2,7	12,9
Tuonti yhteensä	8,1	7,2	15,9	13,5	14,5	8,3	6,0	5,1	2,5
Tavarat	10,8	5,8	14,8	12,1	10,1	5,1	7,4	2,8	-0,1
Palvelut	2,7	10,8	18,0	16,2	24,6	15,5	3,2	9,8	7,7

Lähde: Tilastokeskus.

Säästämisen romahdus paikkaa ostovoiman alenemista

> Vähittäiskaupan lasku pysähtynyt

> Ostovoiman heikkeneminen ajaa purkamaan kertyneitä säästöjä

> Kausitasoitettu kehitys hyvin erilaista erikoiskaupan eri aloilla

Vähittäiskaupan myynnin määrän kehitys tasaantunut

Ennakkotietojen mukaan vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä kasvoi marraskuussa hieman lokakuusta. Lisäksi syys-marraskuun myynnin määrä oli 0,5 prosenttia korkeampi kuin edellisenä kolmena kuukautena. Tämä vahvistaa käsitystä siitä, että hintojen noususta ja ostovoiman heikkenemisestä huolimatta jonkinlainen pohja on saavutettu.

Säästämisasteen romahdus on paikannut ostovoiman heikkenemistä

Tavarakaupan tasaantumisen käänköpuolena voi olla palvelujen kysynnän heikkeneminen, kasvanut velanotto sekä säästämisasteen heikkeneminen. Kotitalouksien kausitasoitettu nettosäästämisaste painuikin vuoden 2022 toisella neljänneksellä -2,5 prosenttiin ja kolmannella neljänneksellä jo -3,5 prosenttiin käytettävissä olevista tuloista. Nämä ovat poikkeuksellisen suuria negatiivisia lukuja. Toisaalta pandemian aikana kertyi keskimäärin hyvin korkeita positiivisia säästämisasteita yli vuoden ajan.

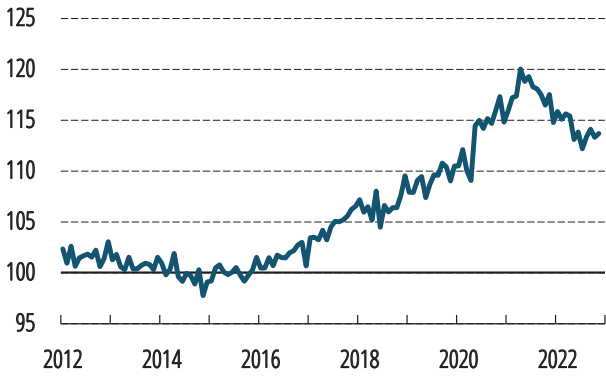
Tavaratalokaupalla heikko lokakuu

Vähittäiskaupan myynnin määrä väheni elo-lokakuussa 2,6 prosenttia vuoden takaisesta. Alenemistahti on hidastunut: touko-heinäkuussa se oli tasan viisi prosenttia. Edelleen nähdään päivittäistavarakaupan sopeutumisen alaspäin pandemian aiheuttamasta kulutusrakenteen muutoksesta, kun myynnin määrä väheni yli neljä prosenttia vuoden takaisesta. Erikoiskaupassa oli keskimäärin laskua 2,3 prosenttia. Erityisesti alenivat kasvien, kirjojen, huonekalujen, kodintekniikan, optisen alan sekä urheiluvälineiden yms. tuotteiden myynnin määrä.

Kausitasoitettuna nähdään kuitenkin, että vähittäistavarakaupan alamäki on hidastunut ja viime kuukausina myös pysähtynyt. Elo-lokakuussa oli 0,5 prosenttia kasvua edellisestä kolmesta kuukaudesta. Samoin tapahtui päivittäistavarakaupassa. Laskua oli sen sijaan edelleen tavaratalokaupan myynnin määrässä, jolla lokakuu oli erityisen huono.

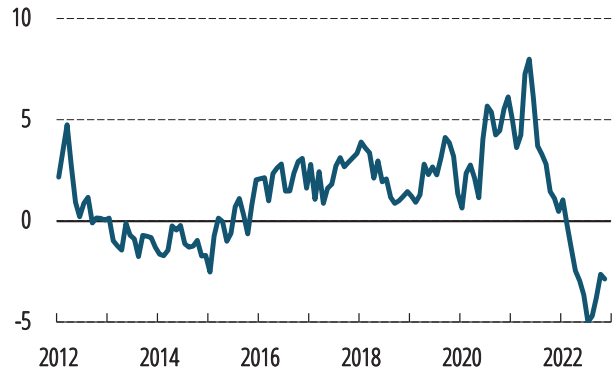
Elo-lokakuussa pääsivät kasvuun edellisestä kolmesta kuukaudesta rautakaupat, veneilytuotteet, vaatekauppa ja kodintekniikka, mutta monet muut erikoiskaupan alat jatkoivat laskuaan, erityisesti kirjakauppa ja optinen ala.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind. 2015=100)

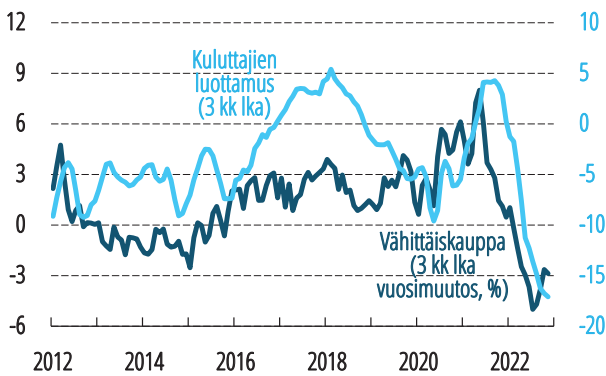
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

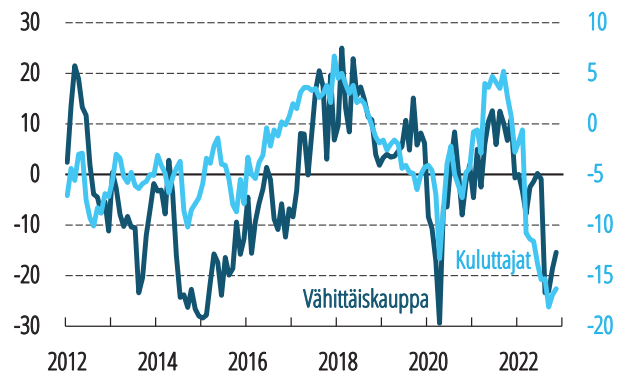
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä

Lähteet: Tilastokeskus, DG ECFIN, Macrobond.

Luottamusindikaattorit (saldot)

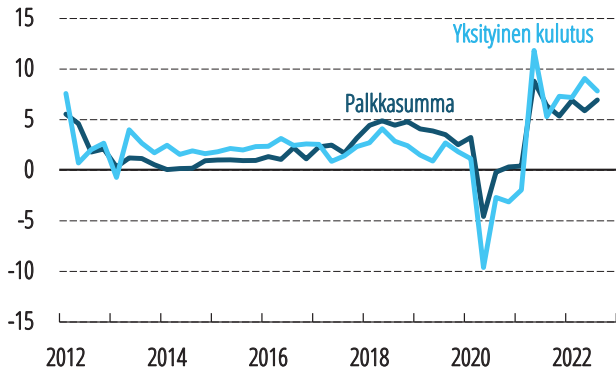
Lähteet: DG ECFIN, Macrobond.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2022 Touko	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras
Vähittäiskauppa	-3,0	-3,7	-5,0	-4,7	-3,8	-2,6	-2,9
Päivittäistavarakauppa	-5,1	-5,2	-7,0	-6,2	-5,0	-4,2	-4,6
Tavaratalokauppa	-0,8	-1,3	-2,2	-2,4	-2,2	-3,4	
Erikoiskauppa yhteensä	-1,8	-3,1	-4,3	-4,6	-3,9	-2,3	
Kodintekniikan vähittäiskauppa	-10,5	-9,0	-9,8	-9,0	-7,3	-3,9	
Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa	-10,1	-12,8	-11,8	-9,7	-7,2	-4,6	
Urheiluvälineiden vähittäiskauppa	1,9	-0,9	0,4	-2,8	-3,6	-2,4	
Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	-9,1	-7,2	-5,7	-5,3	-3,4	-0,6	

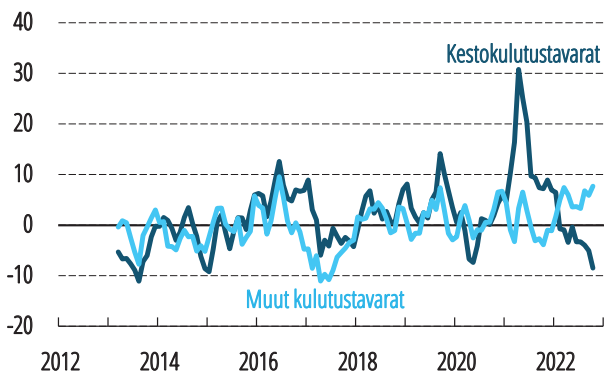
Alkuperäinen, työpäiväkorjaamaton tilasto. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (vuosimuutos, %)

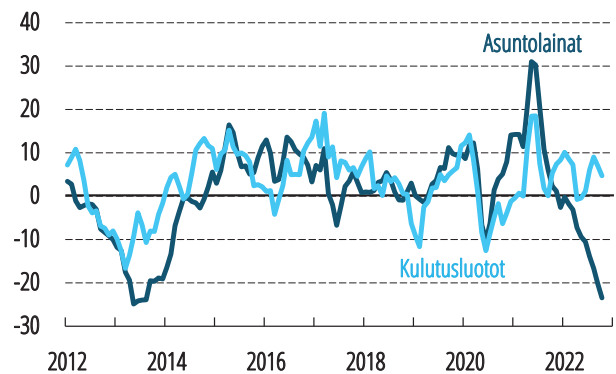
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kulutustavaroiden tuonin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähde: Suomen Pankki.

Yksityisten kulutusmenojen määrä (vuosimuutos, %)

	2021 I	2021 II	2021 III	2021 IV	2022 I	2022 II	2022 III	Ennuste (syksy 2022 2022 2023)	
Yksityiset kulutusmenot	-3,2	10,1	3,4	4,0	2,8	4,0	1,7	2,2	-0,1
Kestävät kulutustavarat	7,3	19,7	-1,9	-5,2	-9,8	-12,8	-9,6	-9,4	1,4
Puoliikestävät tavarat	-0,7	27,7	9,7	10,0	4,5	4,8	-1,9	1,8	-1,5
Lyhytikäiset tavarat	1,1	2,4	2,3	0,7	-1,0	-2,8	-3,8	-2,1	-0,7
Palvelut	-6,8	11,1	3,7	6,7	6,5	8,2	6,2	5,6	0,5

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Rakentamisessa hiipumisen merkkejä

- > Rakentamisen myynnin määrä supistui lokakuussa
- > Aloitukset kasvoivat vähän voimakkaan supistumisen jälkeen
- > Rakennuskustannusten nousu tasaantunut

Investoinnit kehittyneet suotuisasti vuonna 2022

Tilastokeskuksen mukaan investoinnit kasvoivat toisen neljänneksen notkahduksen jälkeen kolmannella neljänneksellä viime vuonna. Vuoden takaiseen nähden vuoden 2022 kolme ensimmäistä neljänneistä ovat kaikki kasvaneet. Keskimäärin kasvu on ollut noin 6 prosenttia, mikä on oletettua voimakkaampaa. Vuoden 2022 investointien kasvu lienee ollut jonkin verran syksyllä ennustettua voimakkaampaa.

Oletettavasti sekä kone- ja laiteinvestoinnit että rakennusinvestoinnit kasvoivat viime vuonna. Kolmannella neljänneksellä kasvoivat erityisesti laiteinvestoinnit mutta myös muut koneinvestoinnit. Investoinnit asuinrakennuksiin kasvoivat edelleen voimakkaasti samalla kun investoinnit muihin talorakennuksiin jo supistuivat.

Rakentaminen hiipumassa

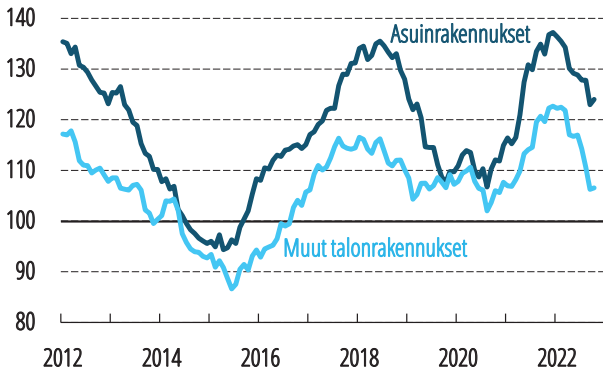
Rakennusyritysten maarakennuksen myynnin määrä supistui selvästi vuoden takaiseen verrattuna lokakuussa samalla kun talonrakentaminen kasvoi vielä vähän. Näin myös molempien trendi näyttäisi kääntyneen jo laskuun.

Uudisrakennusten aloitukset kasvoivat pitkältä ajalta vuoden takaiseen verrattuna lokakuussa. Aiempi aloitusten voimakas supistuminen saattaisi näin olla päättymässä. On mahdollista, että rakentamisen vaimeneminen jäisi näin kohtuullisen lyhytaikaiseksi. Rakentaminen tulee oletettavasti vaimenemaan vuoden loppua kohden, ja alkuvuonna rakennusinvestoinnit supistunevat.

Kuluvan vuoden aikana rakennuskustannukset ovat nousseet voimakkaasti. Näyttäisi siltä, että kustannusten nousu on loppuvuonna tasaantunut. Kustannukset ovat kuitenkin loppuvuonna merkittävästi viimevuoden lopun tasoa korkeammat (5–6 prosenttia).

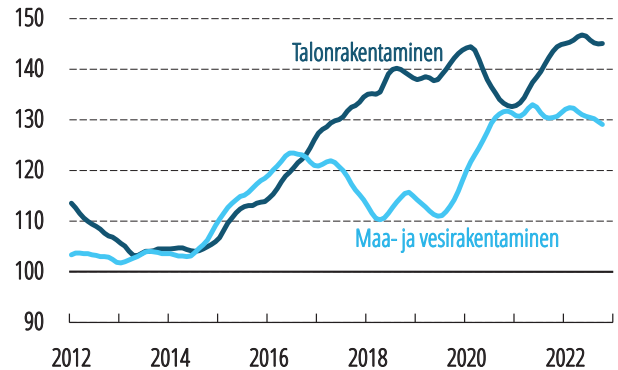
Suomalaisten kotitalouksien uusien asuntolainojen korot ovat nousseet merkittävästi ollen marraskuussa jo keskimäärin yli 3 prosenttia. Uusia asuntolainoja nostettiin merkittävästi vähemmän kuin vuosi sitten. Vanhojen asuntojen hinnat ovat laskeneet noin 5 prosenttia kesäkuun huipusta.

Uudisrakennuksen aloitukset (m³) (12 kk lka, ind. 2010/1=100)

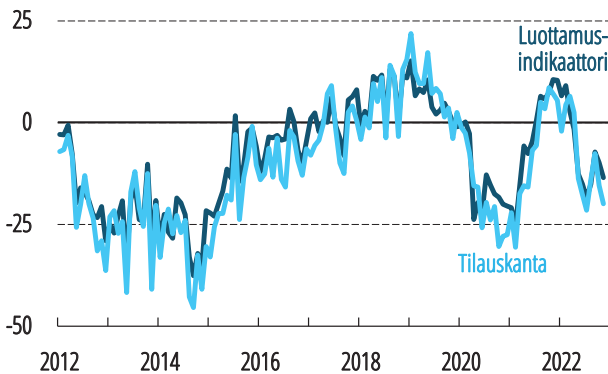
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakennusyritysten myynnin määrä, trendi (ind. 2010=100)

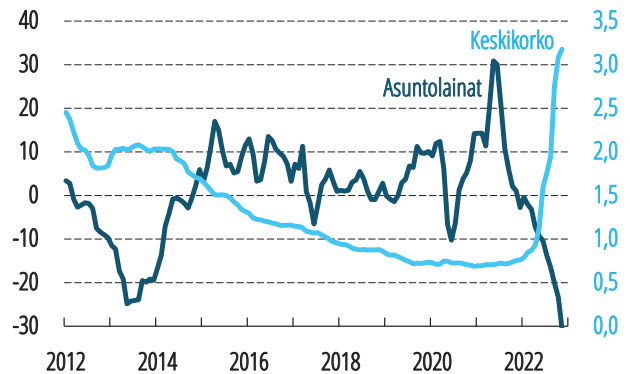
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

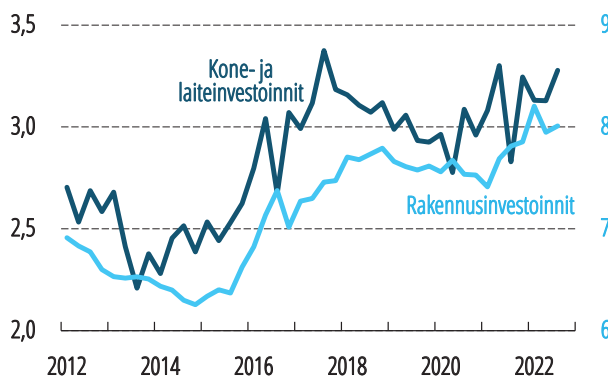
Lähteet: Eurostat, Macrobond.

Kotitalouksien nostamat asuntolainat, 3 kk, summa (vuosimuutos, %)

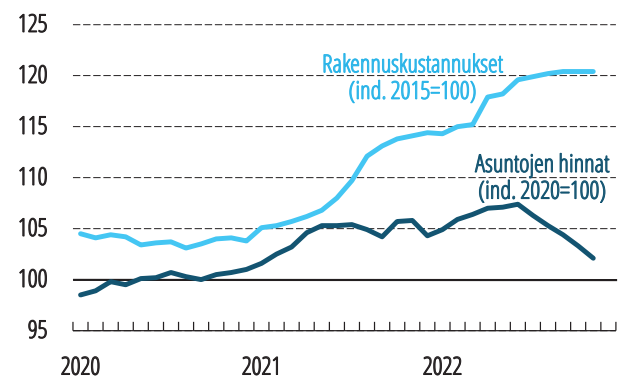
Lähteet: Suomen Pankki, Macrobond.

Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien määrä, kausitasoitus

Mrd. euroa vuoden 2010 kiintein hinnoin. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Ennakoivia indikaattoreita (vuosimuutos, %, ellei toisin ilmoitettu)

	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	3 kk ¹⁾	2021
Investointitavaroiden tuotanto (määrä)	5,5	7,1	-2,3	3,4	6,7	0,8	3,9
Rakennusaineteoll. tuotanto (määrä)	3,7	-2,3	0,0	1,9	-3,3	0,2	7,9
Rakennusten aloitukset (m³)	2,1	-34,1	-26,9	-36,8	2,8	-5,6	14,0
Asuinrakennukset	-2,1	-14,5	-0,2	-32,1	10,0	-2,5	19,4
Muut rakennukset	4,5	-40,8	-35,9	-39,6	-0,3	-7,1	4,3
Uudisrakentamisen määrä yhteensä	3,1	0,3	-1,2	-4,1	-6,5	0,1	10,2
Asuntorakentaminen	7,9	5,2	3,1	-0,9	-3,2	1,2	0,1
Muu talonrakentaminen	-0,7	-3,6	-4,5	-6,6	-9,1	-0,8	11,5
Rakentamisen luottamusind., saldo²⁾	-15,1	-18,5	-15,1	-7,2	-9,8		

¹⁾ Vuosumma laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. ²⁾ Eurostat.
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli, Macrobond.

Investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2021 III	2021 IV	2022 I	2022 II	2022 III	Q _t /Q _{t-1} ¹⁾	2021 I-IV ¹⁾	Ennuste (syksy 2022) 2022	2023
Investoinnit yhteensä	-0,8	3,9	9,7	1,5	5,9	2,1	1,6	3,1	0,8
Yksityiset investoinnit	3,2	8,3	7,0	3,5	5,7	1,2	4,7	2,9	0,1
Julkiset investoinnit	-16,9	-12,1	21,9	-7,9	6,8	6,3	-10,9	4,1	3,9
Koneet ja laitteet	-10,3	9,7	1,1	-5,4	15,4	4,8	5,7	2,1	4,2
Rakennusinvestoinnit	2,9	3,5	13,7	2,7	1,8	0,8	1,5	4,0	-1,1
Asuinrakentaminen	7,0	13,7	23,3	7,3	9,2	3,4	5,8	6,5	-3,0
Muu talonrakentaminen	9,7	2,1	5,8	-0,1	-7,4	-3,5	4,3	2,4	0,5
Maa- ja vesirakentaminen	-22,8	-19,9	1,5	-8,0	0,0	2,2	-18,1	2,2	1,5
Muut investoinnit	-3,6	-2,6	6,7	6,8	11,6	3,3	-3,1	1,8	2,4

¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Kokonaistuotannon kasvuvauhti pysyi lokakuussa prosentin tuntumassa

> Paperiteollisuuden tuotantomäärä jäi heikoksi lokakuussa

> Koneiden valmistuksen vahva kasvu jatkui

> Kemianteollisuuden tuotanto jäi edellisvuoden lukemiin

Vain palvelualojen tuotanto lisääntyi lokakuussa

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto lisääntyi vuoden 2022 lokakuussa 1,2 prosenttia vuoden takaisesta. Työpäiväkorjattuna tuotanto kasvoi 1,5 prosenttia. Kausitasoitettuna tuotanto lisääntyi 0,2 prosenttia edelliskuukaudesta.

Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto laski työpäiväkorjattuna lokakuussa 0,7 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen tuotanto nousi 2,5 prosenttia. Alkutuotanto supistui työpäiväkorjattuna 1,7 prosenttia.

Kansantalouden tilinpidon joulukuun puolivälissä julkaistujen korjattujen ennakkotietojen mukaan bkt kasvoi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä 1,5 prosenttia vuoden takaisesta alkuperäisen sarjan mukaan (oli prosentti edellisessä julkistuksessa). Suomen kokonaistuotanto väheni kausitasoitettuna 0,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä (oli aiemmin -0,3 prosenttia).

Bruttokansantuote markkinahintaan kohosi kansantalouden tilinpidon korjattujen ennakkotietojen mukaan vuoden 2022 tammi-syyskuussa 2,7 prosenttia edellisvuodesta (oli aiemmin 2,4 %). Arvonlisäys perushintaan kohosi 2,9 prosenttia (oli 2,8 %). Teollisuuden tuotanto nousi 2,8 prosenttia (oli 2,9 %) ja palvelualojen tuotanto lisääntyi 3,3 prosenttia (oli 3 %). Rakentaminen oli 1,8 prosentin kasvussa (oli 2,4 %), mutta alkutuotanto supistui 2,7 prosenttia (oli -3,2 %) vuoden takaisesta.

Tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kohosi viime vuoden tammi-syyskuussa 2,7 prosenttia ja tammi-lokakuussa 2,5 prosenttia vuoden takaisesta. Etlä arvioi syyskuussa julkaistussa ennusteessaan, että bkt:n kasvuvauhti hidastuu 2 prosenttiin vuonna 2022 ja vuonna 2023 bkt supistuu 0,1 prosenttia. Arvonlisäys perushintaan lisääntyy ennusteemme mukaan 1,9 prosenttia vuonna 2022 ja tänä vuonna 0,2 prosenttia.

Teollisuustuotanto väheni lokakuussa työpäiväkorjattuna 0,6 prosenttia vuoden takaisesta

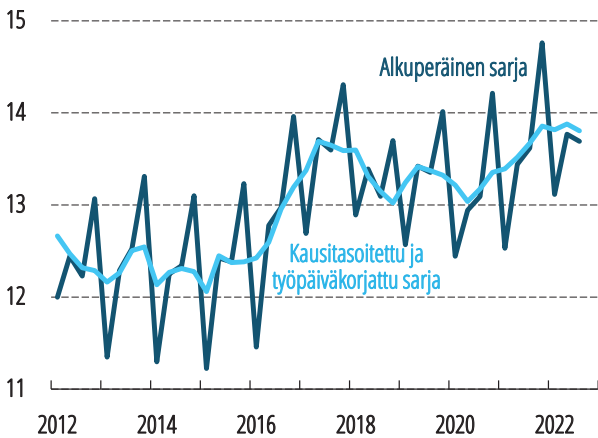
Teollisuustuotannon volyyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan koko teollisuuden tuotanto supistui lokakuussa 3,2 prosenttia vuoden takaisesta. Työpäiväkorjattuna tuotanto väheni 0,6 prosenttia. Kausitasoitettuna tuotanto jäi edellisvuoden lukemiin, mutta laski 2,3 prosenttia syyskuun lukemista. Tehdas-teollisuuden tuotanto kuitenkin lisääntyi kausitasoitettuna 1,8 prosenttia, mutta pois lukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus vain 0,6 prosenttia viimevuotisesta.

Koneiden ja laitteiden valmistuksen vahva kasvu jatkui kausitasoitettuna 7 prosentin tahtia edellisvuodesta. Koneiden korjaus, huolto ja asennus puolestaan kohosi yli 30 prosenttia vuoden takaisesta. Metallituotteiden valmistus piristyi

uudestaan lokakuussa, kasvua kertyi vajaat 6 prosenttia edellisvuodesta ja 3 prosenttia syyskuusta. Metallien jalostuksen ja kemianteollisuuden tuotantomäärät jäivät edellisvuoden lukemiin. Paperiteollisuuden tuotantomäärä jäi heikoksi supistuessaan 8 prosenttia vuoden takaisesta ja 6 prosenttia edelliskuukaudesta. Myös puutavaratuotteiden valmistus oli laskussa.

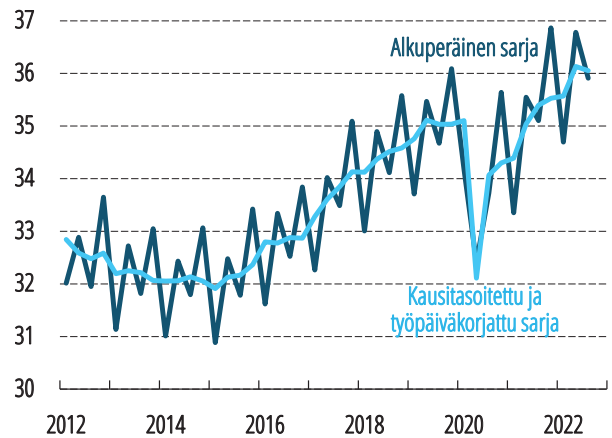
Tehdasteollisuuden uusien tilausten arvo nousi lokakuussa 6,5 prosenttia edellisvuodesta alkuperäisen tilastosarjan mukaan. Kausitasoitettuna tilausten arvo kuitenkin putosi 6,4 prosenttia syyskuun lukemista. Paperi- ja kartonkivalmistuksen toimiala sai arvoltaan 11,9 prosenttia enemmän tilauksia kuin lokakuussa vuonna 2021. Kemianteollisuuden tilaukset kasvoivat arvoltaan 9,7 prosenttia vuoden takaisesta ja metalliteollisuudessa ne lisääntyivät 4,1 prosenttia.

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto (mrd. 2015 euroa)

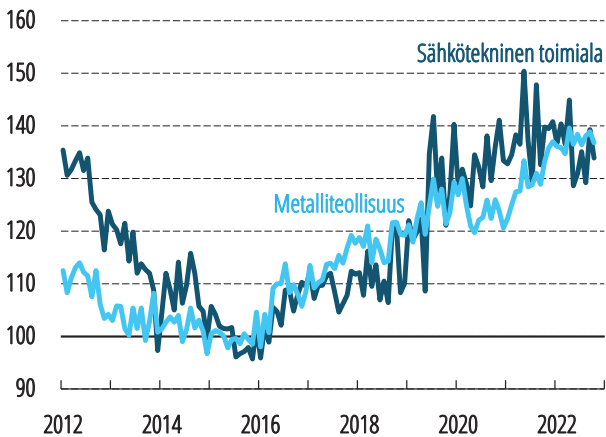
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Palvelujen tuotanto (mrd. 2015 euroa)

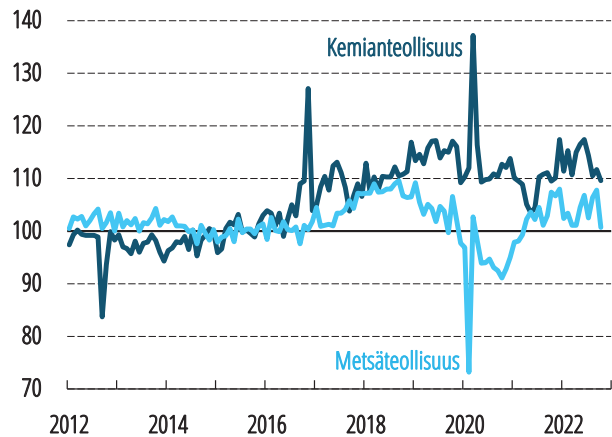
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tuotannon suhdannekuvaaja (vuosimuutos, %)

	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	Kum. ¹⁾	Ennuste (syksy 2022) ²⁾ 2022 2023	
Kokonaistuotanto	0,6	2,4	1,1	1,2	2,5	1,9	0,2
Alkutuotanto	-10,2	-1,7	2,0	-2,3	-3,1	-3,1	1,2
Jalostus	1,6	0,1	0,0	-1,0	2,0	2,0	-3,1
Palvelut	0,7	3,5	1,5	2,2	2,9	2,1	1,4

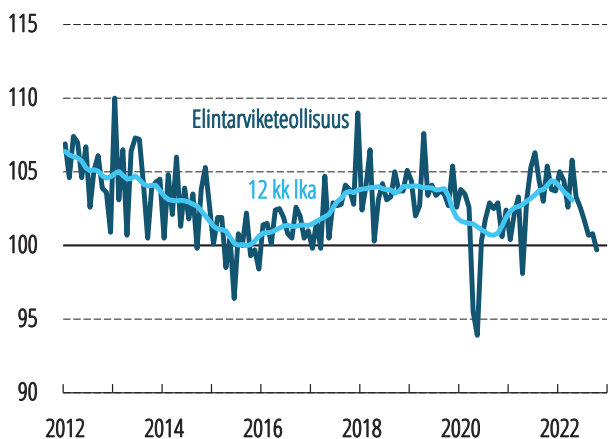
¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ²⁾ Arvonlisäys perushintaan.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (ind. 2015=100, vuosimuutos, %)

	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2021 ³⁾	Ennuste (syksy 2022) 2022 2023	
Metalliteollisuus	6,9	4,4	6,1	5,2	0,8	6,4	4,5	6,1	0,7
Metallien jalostus	7,8	36,4	19,2	0,3	2,6	14,5	4,5	9,2	0,1
Metallituotteet	5,5	7,9	2,5	5,6	-2,2	11,7	3,7	12,9	1,0
Koneet ja laitteet	9,6	18,4	11,6	7,0	0,6	10,1	6,5	5,9	-0,6
Kulkuneuvot	-14,4	-3,8	-5,7	12,8	-7,8	4,3	3,6	8,7	1,0
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	4,3	-12,6	5,1	-4,2	2,0	-1,7	3,6	1,1	2,5
Metsäteollisuus	-1,9	5,2	4,8	-6,2	0,4	1,4	5,4	-1,7	6,6
Puutavateollisuus	2,6	7,4	7,9	-2,2	-1,0	10,6	1,8	10,2	2,2
Paperiteollisuus	-3,6	3,5	1,2	-7,9	0,8	-2,9	7,1	-6,8	8,9
Kemianteollisuus	3,7	-0,3	0,5	0,1	-4,7	6,1	-0,1	6,5	0,4
Elintarviketeollisuus	-4,3	-3,5	-2,1	-5,4	-2,1	-0,6	1,2	1,3	0,0
Tevanake-teollisuus	1,7	-4,5	2,9	2,6	-0,4	0,5	6,7	-1,0	0,3
Muu tehdasteollisuus	-1,3	0,4	-1,2	-3,9	-1,2	2,2	4,2	1,7	-0,1
Tehdasteollisuus yhteensä	3,2	2,8	3,4	1,8	-0,3	4,6	3,5	4,1	1,5
Tehdasteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	1,7	3,0	1,5	0,6	-2,0	4,2	3,5	4,6	1,3
Kaivostoiminta ja louhinta	-0,4	7,9	-9,2	-29,1	1,8	-7,1	-6,2	-6,9	3,6
Sähkö, kaasu ja lämpöhuolto	1,9	8,4	11,2	-3,1	1,6	1,7	6,2	2,2	1,0
Koko teollisuus	3,1	2,6	3,9	0,0	-0,8	4,0	3,6	3,8	1,5

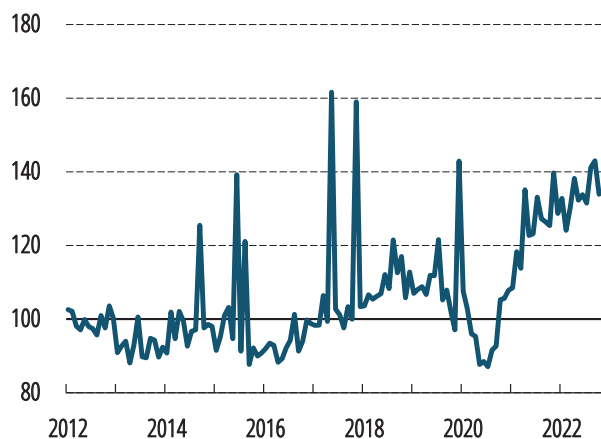
¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna. ²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden uudet tilaukset, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kokonaistuotanto ja arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2021 II	2021 III	2021 IV	2022 I	2022 II	2022 III	2021 I-IV	Ennuste (syksy 2022) 2022	2023
Bkt markkinahintaan	7,6	3,2	3,1	4,0	2,7	1,5	3,0	2,0	-0,1
Alkutuotanto	-5,6	-6,2	-7,4	-1,8	-3,1	-3,2	-4,5	-3,1	1,2
Koko teollisuus (B, C, D, E)	0,7	0,3	2,4	2,9	3,8	1,8	0,7	1,3	-3,4
Tehdasteollisuus	2,4	0,1	2,4	5,0	3,4	1,5	0,8	1,4	-4,3
Metsäteollisuus	-14,0	-10,7	-4,0	-4,4	-2,2	0,3	-9,8	-0,6	-3,1
Kemianteollisuus	-13,0	-9,1	-13,3	5,3	9,4	-2,3	-11,4	5,2	-13,8
Metalliteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	7,7	5,1	11,0	9,4	8,5	8,0	5,1	5,0	-3,6
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	11,4	3,0	2,2	2,2	-6,8	-4,2	7,5	-7,2	-0,1
Rakentaminen	11,7	12,0	7,8	8,8	-0,6	-1,1	9,6	3,9	-2,1
Palvelut	9,7	4,1	3,4	4,0	3,5	2,3	3,6	2,1	1,4
Kauppa	7,4	-0,1	-0,6	-4,7	-6,4	-5,4	2,5	-4,7	-0,5
Informaatio ja viestintä	10,6	8,3	7,0	8,2	5,5	9,1	7,7	4,5	3,5
Kiinteistöalan toiminta	4,3	3,7	4,0	2,9	1,9	1,1	3,7	1,9	1,5
Bkt muutos ed. nelj.	1,5	1,0	0,6	0,0	1,0	-0,2			
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	-0,8	0,9	1,9	-0,6	1,4	-0,7			

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Työmarkkinoilla valoisa marraskuu

> Työllisyysaste yli 74 prosenttia marraskuussa

> Työttömiä yhtä paljon kuin vuosi sitten

> Työtunteja tehtiin marraskuussa vähän vuoden takaista enemmän

Työllisyys tilanne edelleen hyvä

Marraskuussa työllisiä oli runsas 60 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työllisten määrä on kasvanut yksityisellä sektorilla, kun taas julkinen sektori työllisti vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömiä oli lähes yhtä paljon vuoden takaiseen verrattuna. Osa-aikatyötä tekevien määrän kasvu selittää osittain hyvää työllisyyskehitystä.

Lokakuussa työllisyysasteen trendi nousi 74,7 prosenttiin. Työttömyysasteen trendiluku oli 6,7 prosenttia. Viimeisimpien tietojen mukaan työttömyysasteen trendi nousi kesällä mutta laski jälleen hieman syksyllä ja alkutalvesta.

Rakennusalan työllisyys supistui syksyllä vuoden takaisesta mutta marraskuussa työllisyys kasvoi. Teollisuudessa oli marraskuussa edelleen selvästi enemmän työllisiä kuin vuosi sitten. Myös yksityisillä palvelualoilla työllisiä oli edelleen viime vuotta enemmän. Alkutuotannossa työllisten määrä supistui viime vuoteen nähden hieman.

Marraskuussa työtunnit kasvoivat selkeimmin liikenteessä, teollisuudessa ja rakennustoiminnassa. Myös kaupanalalla tunnit kasvoivat edelleen. Rahoitus- ja liike-elämän palveluissa tunnit supistuivat selvästi.

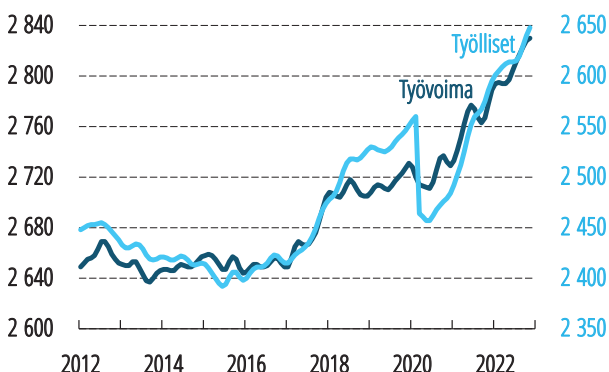
Lomautettujen määrä lievässä kasvussa

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnvälitystilastoissa lomautettujen määrä kasvoi edelleen marraskuussa. Lomautettujen määrä ei kuitenkaan vielä poikkea oleellisesti koronapandemiaa edeltävästä tasosta.

Marraskuussa TEM:n uusien avointen työpaikkojen määrän trendi laski hieman. Avoimet työpaikat ovat vähentyneet jonkin verran kesästä syksyyn tultaessa mutta niitä on edelleen merkittävästi enemmän esimerkiksi vuoden 2019 syksyyn verrattuna.

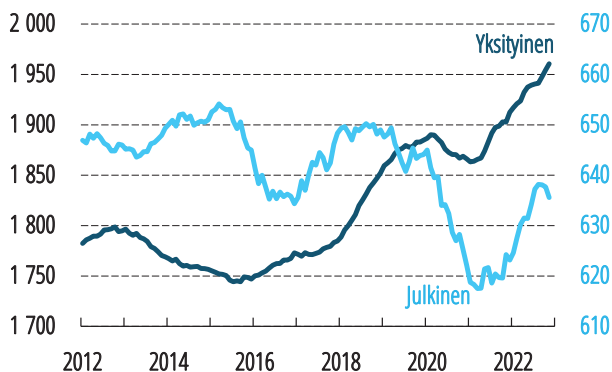
Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut tasaisesti vuoden 2021 kesän huipusta, mutta heitä oli edelleen yli 40 prosenttia enemmän kuin vuoden 2019 marraskuussa.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi (1 000 henkilöä)

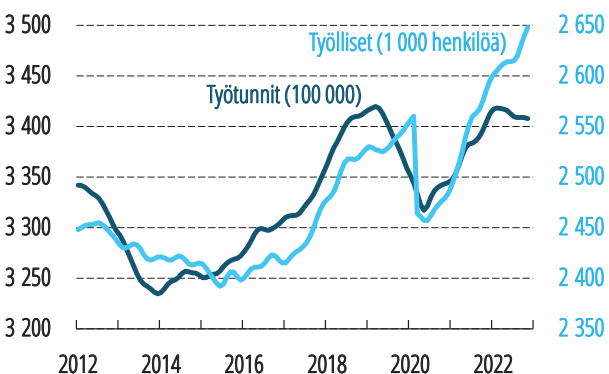
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset, 12 kk lka summa (1 000 henkilöä)

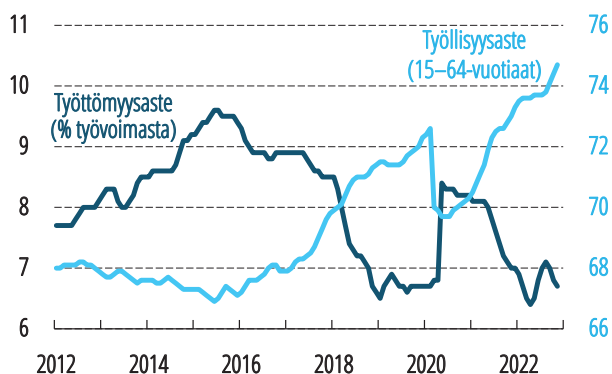
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Työlliset ja tehdyt työtunnit, trendi

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

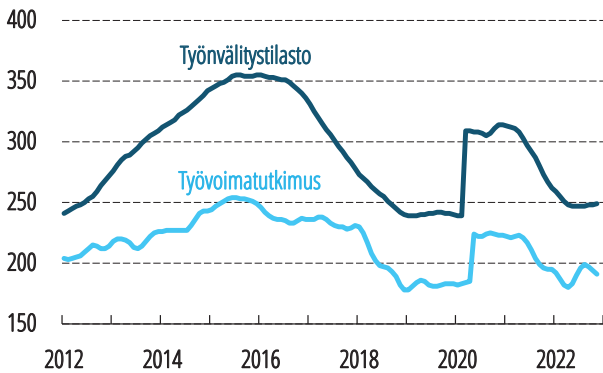

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

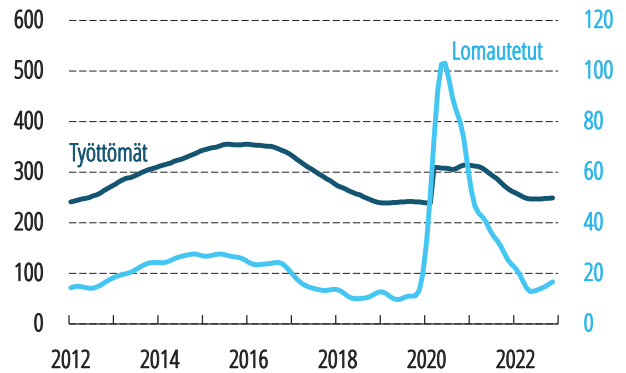
Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	3 kk ¹⁾	2021	Ennuste (syksy 2022)	Ennuste (syksy 2023)
Alkutuotanto	1,7	-2,7	3,0	-19,2	-1,0	-1,1	-7,0		
Teollisuus	4,1	3,5	4,0	10,5	8,4	1,4	1,4		
Rakennustoiminta	-1,6	0,0	-6,3	-5,8	3,2	-0,8	3,5		
Palvelut	1,5	0,7	4,1	3,2	0,6	0,9	-5,6		
Julkinen sektori	6,4	1,7	-0,2	-0,8	-3,7	0,1	0,2		
Työlliset yhteensä	1,9	1,2	3,4	2,6	2,5	0,6	2,4	1,5	0,1
Työvoiman tarjonta	1,3	1,4	3,1	2,3	2,3	0,6	2,3	0,5	0,2
Työttömyysaste, kausitasoitettu sarja	7,0	7,1	7,0	6,8	6,7		7,7	6,7	6,8
Työllisyysaste, kausitasoitettu sarja	73,7	73,8	74,1	74,4	74,7		72,2	73,7	73,8

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

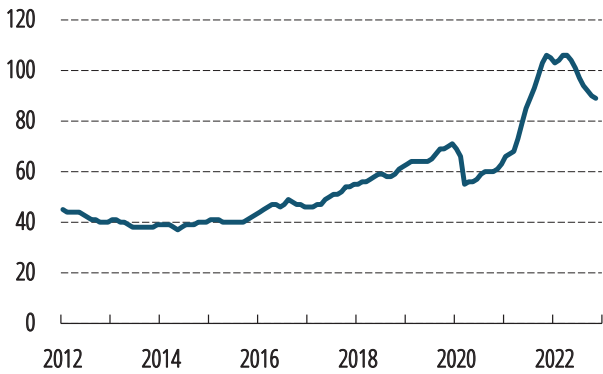
Työttömyys, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähteet: Työministeriö ja Tilastokeskus, Macrobond.

Työttömät ja lomautetut, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähteet: Työministeriö, Macrobond.

Uudet avoimet työpaikat, trendi (1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

Työpanos (vuosimuutos, %)

	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras
Alkutuotanto	15,1	-9,7	5,0	-28,2	-10,4
Teollisuus	-2,8	8,6	7,5	8,4	4,3
Rakennustoiminta	-5,5	2,7	-4,7	-3,5	4,0
Kauppa	-6,9	2,9	0,6	5,9	1,0
Liikenne	-8,7	22,0	8,0	0,3	9,8
Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta	11,8	-2,0	7,8	16,7	-13,0
Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut	-9,8	2,1	-1,8	-4,7	5,7
Yhteensä	-3,2	3,8	2,3	1,1	1,3

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Inflaatio alkaa taittua, mutta epävarmuustekijöitä on paljon

> Yleisen hintatason nousu kiihtyi marraskuussa...

> ... sähkön ja asuntolainojen korkojen paineessa

> Raakaöljy halventunut edelleen, mutta tänä vuonna tullee käänne

> Tavaroiden hinnat ovat laajasti ottaen alkaneet alentua

Inflaatio nousi edelleen marraskuussa

Kuluttajahintainflaatio kiihtyi marraskuussa 9,1 prosenttiin, korkeimmaksi tasan 39 vuoteen. Nousua kertyi lokakuun luvusta 0,8 prosenttiyksikköä. Merkittävimmät tekijät nousun takana olivat sähkön hinta ja asuntolainojen korkojen nousu. Sähkön tilastoitu kuluttajahinta nousi 66 prosenttia vuoden takaisesta ja kontribuoi kokonaista 1,9 prosenttiyksikköä kokonaisinflaatioon. Korkojen nousu oli vastaavasti melkein sata prosenttia ja kontribuutio inflaatioon vastaavasti 0,2 prosenttiyksikköä. Korkojen nousun vaikutus on jatkossakin inflaatiota kiihdyttävä, mutta sähkömarkkinoista on ainakin tammikuusta alkaen vaikea sanoa. Ruotsin ydinvoimatuotanto on palannut huoltotauolta, OL3:sta on vaikea sanoa mitään ja Suomeen suunnitellut kuluttajahintarajoitukset ym. -toimenpiteet vaikuttavat myös hintoihin. Talven tuleva lämpötila vaikuttaa omalta osaltaan.

Raakaöljy halventunut, mutta mitä seuraavaksi?

Brent-raakaöljyn barrelihinta euroissa mitattuna oli joulukuussa noin 14 prosenttia alempi kuin marraskuussa. Tämä onkin jo näkynyt polttoaineiden hinnoissa huoltoasemilla ja siten seuraavassa kuluttajahintainflaatiossakin. Raakaöljyn hintaa ovat alentaneet maailmantalouden jäähtyminen sekä Kiinan koronasulkujen vaikutus öljyn ja muiden raaka-aineiden kysyntään. Kiina kuitenkin poisti kerähtäen enimmäkseen toimenpiteensä ennen joulua, ja matkustaminenkin vapautuu tammikuun alkupuolella. Lyhyellä aikavälillä tämä on johtanut rajuun tautiaaltoon, jolla on tuotantoa heikentävä vaikutus ja suuri inhimillinen kustannus. Mutta kun pandemia näyttää leviävän hyvin nopeasti Kiinan väestön keskuudessa, vaikutus on myös suhteellisen pian ohitse. Tämä saattaa johtaa nopeahkoon taloustilanteen normalisoitumiseen, millä olisi puolestaan positiivinen vaikutus muun muassa raakaöljyn hintaan. Lisäksi Venäjän öljynvienti on vähentynyt, joten maailmanmarkkinoiden tarjonta on pienentynyt.

Hinnoissa laskua Suomessa

Kotimarkkinoiden perushintaindeksi, joka mittaa Suomessa käytettävien tavaroiden hintakehitystä niiden lähtiessä markkinoille, on noussut vuoden takaisesta 17 prosenttia, mutta on nyt kuitenkin alkanut hitaasti alentua. Tämä kertoo tavarapuolen hintapaineiden hidastumisesta.

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2022 Kesä	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	Ennuste (syksy 2022) 2022	Ennuste (syksy 2022) 2023
Suomi, kansallinen KHI	7,8	7,8	7,6	8,1	8,3		6,8	3,8
Suomi, harmonisoitu	8,1	8,0	7,9	8,4	8,4	9,0	6,5	3,6
Euroalue, harmonisoitu	8,6	8,9	9,1	9,9	10,6	10,0	6,8	3,8
Tuontihinnat (tavarat)	34,8	32,4	33,1	28,0	21,2	18,5	26,6	0,9
Kotimarkkinoiden perushintaind.	26,7	25,0	25,2	22,4	18,7	17,2	23,0	7,1
Rakennuskustannukset	10,7	9,3	7,2	6,4	5,9	5,5		
Maatalouden tuottajahinnat	31,9	32,7	29,9	28,1	30,0			
Brent-raakaöljy, EUR	92,0	74,9	66,0	46,1	29,8	21,2		

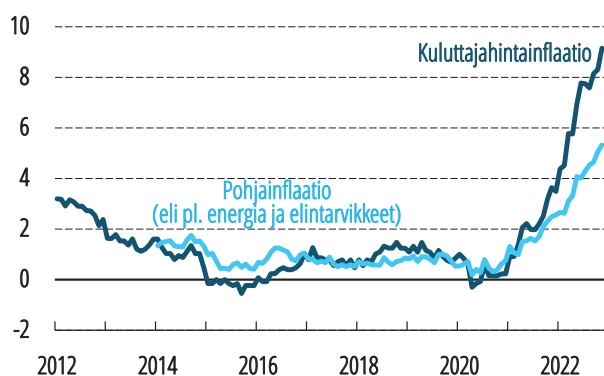
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Macrobond, Etlä.

Kuluttajahinnat (vuosimuutos, %)

	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras
Kuluttajahintaindeksi	7,6	8,1	8,3	9,1
Elintarvikkeet (13,7 %)	12,5	14,5	15,7	16,1
Alkoholijuomat, tupakka (5,1 %)	3,8	4,3	4,4	4,5
Vaatetus ja jalkineet (3,8 %)	3,5	3,8	3,1	2,6
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu (26,3 %)	9,0	9,6	9,7	12,9
Kalusteet, kotitalous- koneet (5,5 %)	8,0	6,8	6,5	6,8
Terveys (5,3 %)	0,2	-0,4	1,3	1,4
Liikenne (13,0 %)	11,3	10,6	9,3	8,0
Viestintä (2,7 %)	5,2	5,6	5,5	5,1
Kulttuuri ja vapaa-aika (10,2 %)	4,4	5,1	5,7	5,6
Koulutus (0,4 %)	1,2	2,4	2,4	2,4
Ravintolat ja hotellit (6,0 %)	7,0	7,8	7,5	7,4
Muut tavarat ja palvelut (8,3 %)	3,8	4,9	6,0	7,5

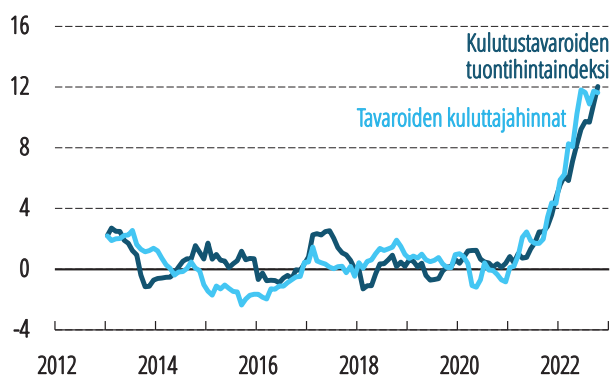
Suluissa indeksipainot 2022. Lähteet: Tilastokeskus, Etlän tietokanta.

Hinnat (vuosimuutos, %)

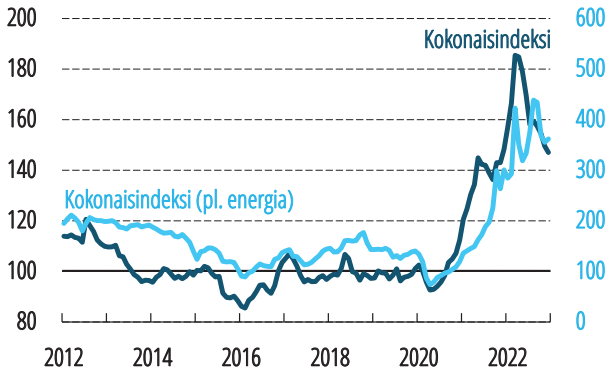
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Kulutustavaroiden tuonti- ja kuluttajahinnat (vuosimuutos, %)

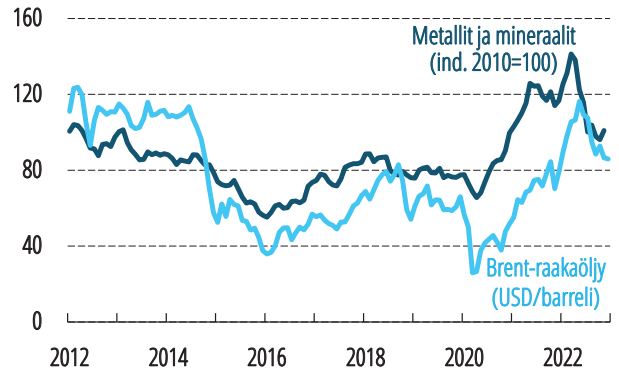
Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Etlän tietokanta, Macrobond.

Raaka-aineiden hinta euroalueella, EUR (ind. 2020=100)

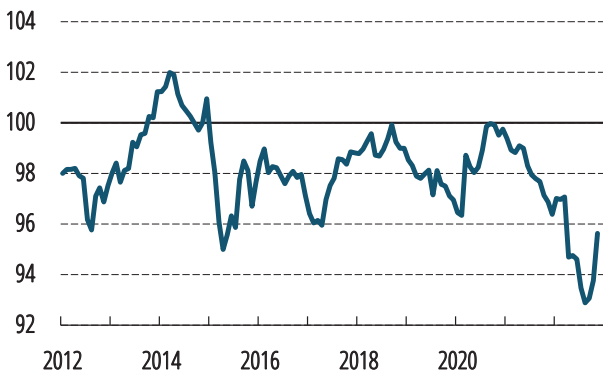
Lähteet: HWWI, Macrobond.

Raaka-aineiden hintoja, USD

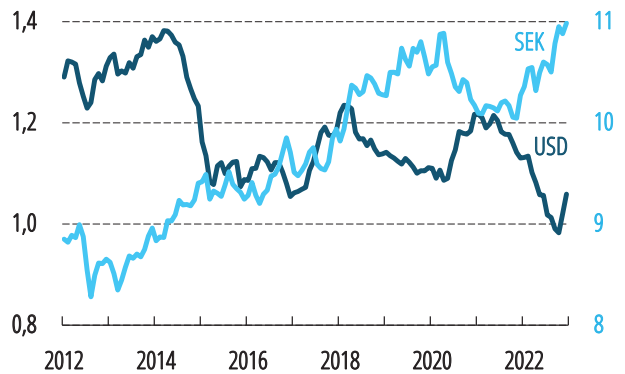
Lähteet: Maailmanpankki, Macrobond. Indeksissä Cu 38,4 %, Al 26,7 %, Fe 18,9 %, Ni 8,1 %, Zn 4,1 %, Sn 2,1 % ja Pb 1,8 %.

Suomen reaaliin efektiivinen valuuttakurssi (ind. 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

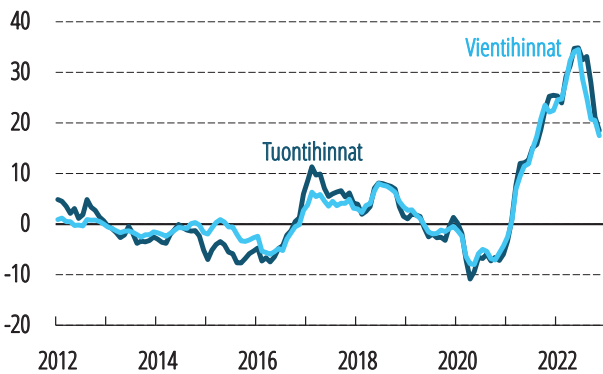
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu. Lähteet: BIS, Macrobond.

Valuuttakursseja euron suhteen (kruunu ja dollari)

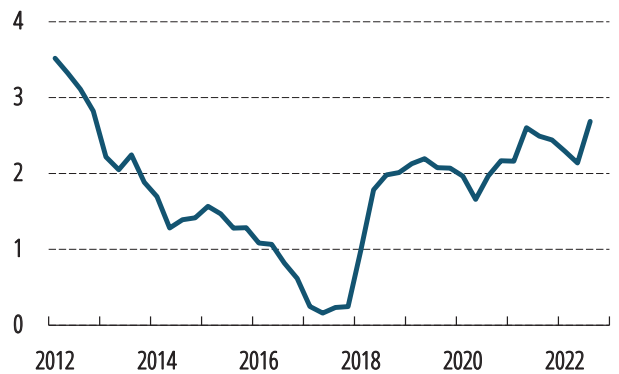
Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Macrobond.

Hinnat (vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Yhteisöverokertymä nousi uuteen ennätykseen viime vuonna

- > Yhteisöveroja maksettu marraskuuhun mennessä melkein 27 % edellisvuotta enemmän
- > Budjettitalouden menot 5 mrd. euroa edellisvuotta suuremmat
- > Nettolainanottoa suurempi velanotto kasvattanut valtion kassaa

Tilastokeskus julkaisi joulukuussa tiedot julkisten menojen jakautumisesta tehtävittäin vuonna 2021. Suurin osa julkisten menojen lähes 3 prosentin kasvusta tuli sosiaaliturvasta, johon kuuluvat lähes kaikki eläkkeet, sekä terveydenhuollosta. Julkisen talouden alasektoreista eniten kasvoivat paikallishallinnon menot, joista suuri osa on juuri terveydenhuolto- ja sosiaaliturvamenoja.

Viime vuoden kolmannella neljänneksellä julkisyhteisöjen alijäämä eli nettoluotonanto oli hieman alle 3 mrd. euroa. Kokonaistulot kasvoivat yli 2 mrd., menot noin puoli miljardia vähemmän. Sekä valtion että paikallishallinnon alijäämä oli hieman yli 1,5 mrd. euroa. Paikallishallinnon verotulot ovat kasvaneet erityisesti kotitalouksien maksamien tuloverojen takia.

Julkisyhteisöjen kokonaisvelka kasvoi vuoden kolmannella neljänneksellä yli miljardilla eurolla. Velkaa oli syyskuun lopussa lähes 71 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Vaikka vuoden 2021 verotulokertymä oli poikkeuksellisen suuri, kertyi valtiolle ja kunnille verotuloja viime vuonna vielä tätäkin enemmän. Valtion ja kuntien verotulot olivat marraskuun loppuun mennessä kasvaneet yli 8 prosenttia vuodesta 2021. Kotitalouksien ja yritysten maksamien tulo- ja pääomaverojen kertymä kasvoi lähes 11 prosenttia ja kulutusverojen kertymä noin 5 prosenttia.

Valtion budjettitalouden tulot olivat marraskuun loppuun mennessä kasvaneet jo 5 mrd. edellisvuodesta. Koska myös menot ovat kasvaneet yli 3 mrd., jää valtiontalous myös vuonna 2022 alijäämäiseksi. Liikekirjanpidon luvuilla mitattuna valtion budjettitalouden alijäämää oli marraskuun loppuun mennessä kertynyt 2,8 mrd. euroa, kun edellisvuonna samaan aikaan alijäämää oli jo 4,7 mrd. euroa.

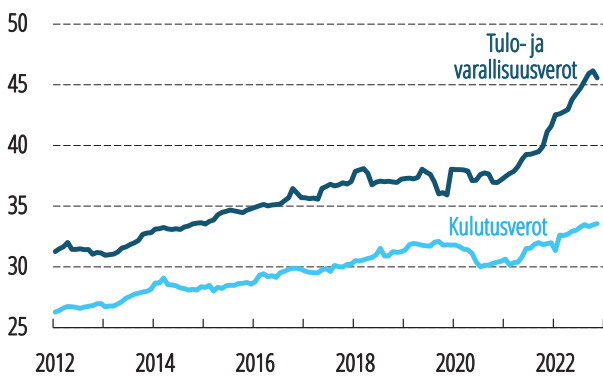
Budjettitalouden velka kasvoi vuonna 2022 alijäämää enemmän, noin 13 mrd. eurolla. Nettoluotonantoa suurempi velanotto näkyi valtion kassan kasvuna.

Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

	2022 Heinä	2022 Elo	2022 Syys	2022 Loka	2022 Marras	12 kk ²⁾	2021	Ennuste (syksy 2022) 2022	Ennuste (syksy 2022) 2023
Valtion ja kuntien verotulot¹⁾	11,5	13,5	9,0	5,9	-7,0	8,3	8,8	1,7	2,9
Välittömät verot	12,2	22,4	23,4	6,5	-14,1	10,8	11,9	5,5	4,2
Välilliset verot	10,6	5,9	-5,8	5,1	4,0	5,2	5,0	7,2	2,2
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	3,2	7,0	3,5	5,3		0,0	4,5		
Valtiontalous, tulojäämä, mrd. euroa	0,6	0,1	-1,3	-1,0	-0,8	-1,0	-6,5		
Budjettitalouden velka, mrd. euroa	135,7	135,6	136,2	138,6	141,6		128,7		

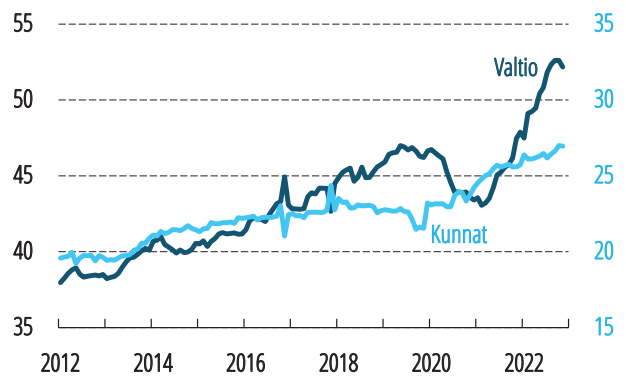
¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %. Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori, Macrobond.

Välilliset ja välittömät verot, 12 kk summa (mrd. euroa)

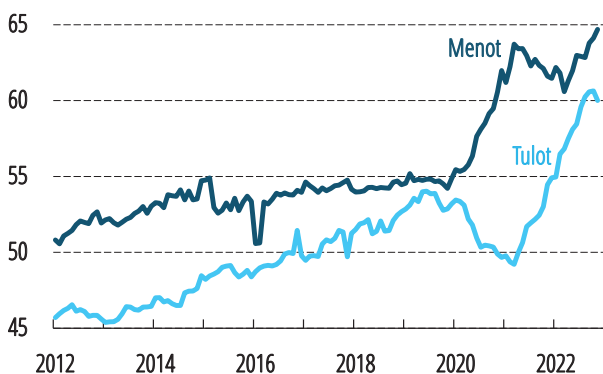
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk summa (mrd. euroa)

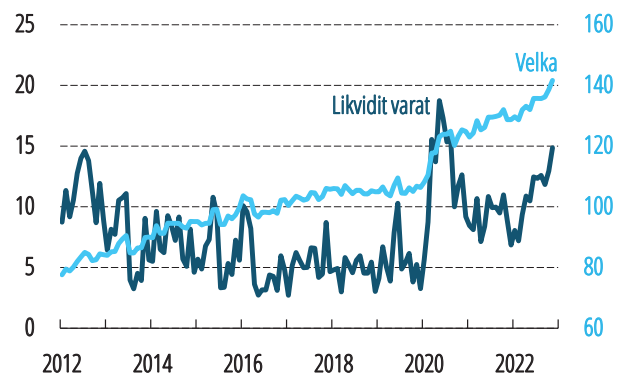
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)

Lähteet: Valtiokonttori, Macrobond.

Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

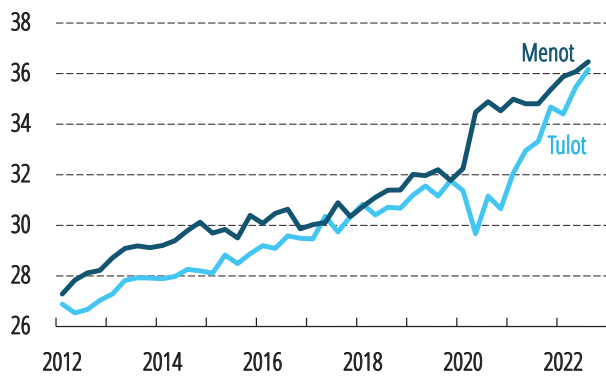
Lähteet: Valtiokonttori, Macrobond.

Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2021 III	2021 IV	2022 I	2022 II	2022 III	Q _t /Q _{t-1}	2021 I-IV	Ennuste (syksy 2022) 2022	Ennuste (syksy 2022) 2023
Kulutus	4,0	1,1	2,7	3,6	2,2	0,2	3,2	2,1	0,0
Investoinnit	-16,9	-12,1	21,9	-7,9	6,8	6,3	-10,9	4,1	3,9

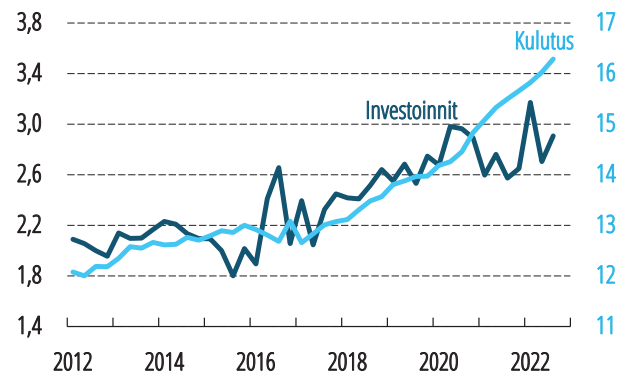
Työpäiväkorjattu. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Talousennusteet vuodelle 2022 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	Labore 14.09.	PTT 15.09.	SP 16.12.	VM 20.12.	HB 21.09.	Nordea 07.09.	OP 22.11.	Danske 15.12.	Komissio 11.11.	Med	Min	Max
Bkt	2,0	1,8	1,6	1,9	1,9	2,3	2,5	2,0	1,8	2,3	2,0	1,6	2,5
Tuonti	5,1	5,0	5,6	8,6	8,1	6,0	8,7	5,8	7,0	2,1	5,9	2,1	8,7
Vienti	0,8	2,6	0,5	1,7	2,9	2,0	0,2	2,2	1,5	1,4	1,6	0,2	2,9
Kulutus	2,2	2,0	2,5		2,1	3,3		2,4	2,4		2,4	2,0	3,3
Yksityinen	2,2	1,5	2,5	2,4	2,3	3,3	3,1	2,5	2,3	2,5	2,5	1,5	3,3
Julkinen	2,1	3,0	2,5	2,7	1,7	3,5	3,6	2,0	2,5	1,1	2,5	1,1	3,6
Investoinnit	3,1	3,1	1,6	4,7	3,8	2,5	3,4	3,7	4,5	3,4	3,4	1,6	4,7
Varastojen muutos (kontr.)	1,3			1,5						0,3	1,3	0,3	1,5
Kokonaiskysyntä	2,9	2,7			4,3						2,9	2,7	4,3
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	6,8	6,8	7,5	7,1	7,0	6,7	7,0	6,9	7,2	7,2	7,0	6,7	7,5
Työttömyysaste, %	6,7	6,7	6,8	6,9	6,8	6,7	7,8	6,8	6,8	7,0	6,8	6,7	7,8
Ansiotaso	2,4	4,0	2,8	2,6	2,6	2,4	2,3	2,6	2,6		2,6	2,3	4,0
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	3,8				1,9	3,5					3,5	1,9	3,8
Vaihtotase / bkt, %	-0,8		-1,5	-3,7	-2,2	-2,6	-0,7	-3,3	-3,3	-0,2	-2,2	-3,7	-0,2

Talousennusteet vuodelle 2023 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	Labore 14.09.	PTT 15.09.	SP 16.12.	VM 20.12.	HB 21.09.	Nordea 07.09.	OP 22.11.	Danske 15.12.	Komissio 11.11.	Med	Min	Max
Bkt	-0,1	0,7	-0,5	-0,5	-0,2	-0,2	0,0	-0,5	-0,7	0,2	-0,2	-0,7	0,7
Tuonti	2,5	1,3	-3,0	-1,0	-1,8	-0,4	0,5	-1,2	-2,0	2,4	-0,7	-3,0	2,5
Vienti	4,6	3,7	-2,0	1,8	1,1	-0,6	4,3	-2,2	-1,5	2,2	1,5	-2,2	4,6
Kulutus	-0,1	1,1	0,1		-0,2	1,2		0,0	0,3		0,1	-0,2	1,2
Yksityinen	-0,1	0,4	-0,5	-1,3	-0,5	0,5	0,8	-0,5	-0,3	0,2	-0,2	-1,3	0,8
Julkinen	0,0	2,7	1,5	0,7	0,4	2,5	1,9	1,0	1,5	0,1	1,3	0,0	2,7
Investoinnit	0,8	1,0	-2,6	-2,0	-0,4	-1,0	-1,6	-1,0	-1,0	0,8	-1,0	-2,6	1,0
Varastojen muutos (kontr.)	-1,0			-1,0						0,0	-1,0	-1,0	0,0
Kokonaiskysyntä	0,6	0,9			-0,7						0,6	-0,7	0,9
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	3,8	3,6	1,0	5,5	4,0	3,8	4,5	5,1	4,8	4,3	4,2	1,0	5,5
Työttömyysaste, %	6,8	6,9	7,3	7,4	7,0	7,0	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2	6,8	7,4
Ansiotaso	3,2	5,0	3,5	4,3	4,0	3,9	3,1	4,0	4,0		4,0	3,1	5,0
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,5				0,5	0,5					0,5	0,5	1,5
Vaihtotase / bkt, %	-0,2		-0,8	-0,8	-0,6	-1,2	-0,3	-2,9	-2,7	-0,3	-0,8	-2,9	-0,2

Talousennusteet vuodelle 2024 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	Labore 14.09.	PTT	SP 16.12.	VM 20.12.	HB 21.09.	Nordea 07.09.	OP 22.11.	Danske 15.12.	Komissio 11.11.	Med	Min	Max
Bkt	1,7	2,1		1,1	1,2	1,0	1,5	0,5	0,5	1,4	1,2	0,5	2,1
Tuonti	2,7	2,4		1,3	3,1	1,9	3,3	0,9	1,0	3,2	2,4	0,9	3,3
Vienti	4,8	4,1		2,8	3,6	2,0	3,0	1,0	1,5	3,9	3,0	1,0	4,8
Kulutus	1,2	1,3			0,8	1,3		0,5	0,6		1,0	0,5	1,3
Yksityinen	1,6	1,5		0,4	1,3	1,4	1,5	0,5	0,4	1,3	1,3	0,4	1,6
Julkinen	0,4	0,8		0,6	-0,2	1,2	1,6	0,5	1,0	0,4	0,6	-0,2	1,6
Investoinnit	1,3	2,6		-0,1	1,8	0,8	1,8	0,2	0,5	1,6	1,3	-0,1	2,6
Varastojen muutos (kontr.)	-0,3			0,0						0,0	0,0	-0,3	0,0
Kokonaiskysyntä	2,0	2,2			1,8						2,0	1,8	2,2
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,6	2,0		1,7	1,9	2,2	2,0	2,7	2,2	1,9	2,0	1,6	2,7
Työttömyysaste, %	6,6	6,6		7,2	6,9	6,9	7,5	7,4	7,2	6,9	6,9	6,6	7,5
Ansiotaso	2,8	5,0		3,5	3,0	3,3	2,8	3,5	3,5		3,4	2,8	5,0
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	2,1				1,7	1,5					1,7	1,5	2,1
Vaihtotase / bkt, %	0,1			0,4	-0,4	-1,2	-0,3	-2,9	-2,1	0,1	-0,4	-2,9	0,4

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

ETLA Economic Research

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki

